

Anonimizirana različica

Prevod

C-301/20 – 1

Zadeva C-301/20

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

7. julij 2020

Predložitveno sodišče:

Oberster Gerichtshof (Avstrija)

Datum predložitvene odločbe:

27. maj 2020

Vlagateljici revizije:

UE

HC

Nasprotna stranka v postopku z revizijo:

Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) je kot revizijsko sodišče [...] (ni prevedeno) v postopku sodnega depozita deponentke Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank AG, 6900 Bregenz, [...] (ni prevedeno) proti nasprotnima udeležencema 1. zapuščina osebe VJ, 2. UE, [...] (ni prevedeno) o revizijah drugega nasprotnega udeleženca v postopku sodnega depozita in osebe HC [...] (ni prevedeno) zoper sklep Landesgericht Feldkirch (deželno sodišče v Feldkirchu, Avstrija) kot pritožbenega sodišča z dne 28. januarja 2019, [...] (ni prevedeno), s katerim je bil potrjen sklep Bezirksgericht Bregenz (okrajno sodišče v Bregenzu, Avstrija) z dne 17. septembra 2018 [...] (ni prevedeno), na seji, zaprti za javnost,

sprejelo ta

sklep:

SL

I. Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predložijo ta vprašanja:

1. Ali je treba člen 70(3) Uredbe (EU) št. 650/2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (Uredba št. 650/2012) razlagati tako, da kopija tega potrdila, ki se v nasprotju s to določbo izda za neomejeno obdobje, brez navedbe datuma prenehanja veljavnosti,

- a. velja in učinkuje neomejeno ali
- b. velja samo šest mesecev od datuma izdaje overjene kopije ali
- c. velja samo šest mesecev od kakega drugega datuma ali
- d. ne velja in ni primerna za uporabo za namene iz člena 63 Uredbe (EU) št. 650/2012?

2. Ali je treba člen 65(1) v povezavi s členom 69(3) Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da učinki potrdila nastopijo v korist vseh oseb, ki so v potrdilu poimensko navedene kot dediči, volilobjemniki, izvršitelji oporoke ali upravitelji zapuščine, tako da lahko potrdilo v skladu s členom 63 Uredbe (EU) št. 650/2012 uporabljajo tudi osebe, ki niso same vložile zahteve za njegovo izdajo?

3. Ali je treba člen 69 v povezavi s členom 70(3) Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da je treba overjeni kopiji potrdila o dedovanju priznati legitimacijski učinek, če je bila ob svoji prvi predložitvi še veljavna, vendar se je njena veljavnost iztekla pred zahtevano odločitvijo organa, ali pa ta določba ne nasprotuje nacionalnemu pravu, ki določa, da mora biti potrdilo veljavno tudi ob izdaji odločbe?

II. [...] (ni prevedeno) (prekinitev postopka)

Obrazložitev:

A. Dejansko stanje

Predmet postopka v glavni stvari je predlog, ki sta ga vložila nasprotna udeleženca v postopku sodnega depozita za izročitev depozita, ki je bil sprejet v sodno hrambo. Deponentka, banka, je vložila predlog za sodno hrambo depozita, ki ga sestavljajo denar in vrednostni papirji, ker sta nasprotna udeleženca v postopku sodnega depozita v zvezi s tem vložila konkurenčna zahtevka, njuna upravičenost pa ni bila jasna.

Premoženje, ki je v sodni hrambi, se lahko izroči samo na podlagi skupnega pisnega predloga nasprotnih udeležencev v postopku sodnega depozita ali na podlagi pravnomočne sodne odločbe, ki je v tem primeru ni.

Prvi nasprotni udeleženev v postopku sodnega depozita, ki je bil oče drugega nasprotnega udeleženca v postopku sodnega depozita, je 5. maja 2017 umrl. Njegovo zadnje običajno prebivališče je bilo v Španiji. Zapuščinska obravnava po njem je bila na podlagi španskega prava opravljena pri notarju.

B. Trditve strank

Predlagateljici, oseba HC in oseba UE, kot pravni naslednici svojega očeta, prvega nasprotnega udeleženca v postopku sodnega depozita, skupaj zahtevata izročitev depozita. Kot dokaz za to, da naj bi bila vsaka od njiju dedinja do polovice po prvem nasprotnem udeležencu v postopku sodnega depozita, sta predložili overjeno kopijo evropskega potrdila o dedovanju na podlagi člena 62 in naslednjih Uredbe št. 650/2012, ki jima jo je na obrazcu V, določenem z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1329/2014 z dne 9. decembra 2014 (v nadaljevanju: Izvedbena uredba), izdal španski notar. Ta listina je bila izdana na zahtevo prve predlagateljice, osebe HC, in v rubriki „Velja do“ vsebuje opombo „neomejeno“. Druga predlagateljica, oseba UE, je v Prilogi IV k obrazcu V poleg prve predlagateljice poimensko navedena kot dedinja do polovice.

C. Dosedanji postopek

Sodišče prve stopnje je predlog za izročitev zavrnilo.

Pritožbeno sodišče ni ugodilo pritožbi predlagateljic. To odločitev je utemeljilo s tremi argumenti, ki so bistveni za obravnavano zadevo:

1. S kopijo evropskega potrdila o dedovanju naj bi lahko svojo upravičenost dokazovala samo stranka, ki je vložila zahtevo za izdajo tega potrdila, v obravnavanem primeru torej prva predlagateljica.
2. Izdaja potrdila o dedovanju z neomejeno veljavnostjo naj bi bila v nasprotju z določbo člena 70(3) Uredbe (EU) št. 650/2012, v skladu s katero se kopije potrdil izdajajo za omejeno obdobje. Tako potrdilo o dedovanju naj bi bilo treba obravnavati kot potrdilo z običajnim obdobjem veljavnosti, to je šest mesecev od datuma izdaje.
3. Da bi kopija potrdila o dedovanju lahko imela legitimacijski učinek, naj bi morala biti veljavna ne samo ob vložitvi predloga, ampak tudi še ob izdaji odločbe sodišča prve stopnje.

D. Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) mora odločiti o reviziji predlagateljic.

Na podlagi avstrijskega prava (pravnomočnega sklepa o sprejemu depozita) je mogoče sporno izročitev sodnega depozita odobriti samo na podlagi skupnega pisnega predloga obeh nasprotnih udeležencev v postopku sodnega depozita. Za odločitev je bistveno, ali je mogoče zgolj s kopijo evropskega potrdila o

dedovanju, ki se predloži v postopku, dokazati upravičenost dedičev po prvem nasprotnem udeležencu v postopku sodnega depozita.

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) je sklenilo, da se revizijski postopek prekine in da se Sodišču Evropske unije predloži vprašanja s področja prava Unije, ki so bistvena za sprejetje odločitve v zadevi.

E. Upoštevne določbe

Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (Uredba št. 650/2012).

V obravnavanem primeru so upoštevne zlasti te določbe Uredbe št. 650/2012:

Člen 63

Namen potrdila

[...]

2. Potrdilo se lahko uporablja zlasti, da se dokaže eno ali več od naslednjega:

(a) status in/ali pravice posameznega dediča oziroma volilnojemnika, omenjenega v potrdilu, in njihovi deleži na zapuščini; [...]

Člen 65

Zahteva za potrdilo

1. Potrdilo se izda na zahtevo katere koli osebe iz člena 63(1) (v nadaljnjem besedilu: prosilec). [...]

Člen 69

Učinki potrdila

1. Potrdilo učinkuje v vseh državah članicah, ne da bi bil za to potreben kakšen poseben postopek.

2. Predpostavlja se, da potrdilo točno odraža elemente, ki so bili ugotovljeni po pravu, ki se uporablja za dedovanje, ali po katerem koli drugem pravu, ki se uporablja za posamezne elemente. Za osebo, ki [je] na potrdilu navedena kot dedič, volilnojemnik, izvršitelj oporoke ali upravitelj zapuščine se predpostavlja, da ima status, naveden v potrdilu, in/ali pravice ali pooblastila, navedena v potrdilu, in da ni nobenih drugih pogojev in/ali omejitev v zvezi s temi pravicami ali pooblastili, razen tistih, ki so navedeni v potrdilu.

3. Za osebo, ki na podlagi podatkov, potrjenih v potrdilu, izvrši plačila ali izroči premoženje osebi, ki je v potrdilu navedena kot pooblaščenec za sprejem plačila ali premoženja, se šteje, da je poslovala z osebo, ki je pooblaščenec za sprejem plačila ali premoženja, razen če ve, da vsebina potrdila ni točna, ali tega ne ve zaradi hude malomarnosti.

Člen 70

Overjene kopije potrdila

[...]

3. Izdane overjene kopije so veljavne v omejenem obdobju šestih mesecev, pri čemer mora biti v overjeni kopiji naveden datum prenehanja veljavnosti. V izjemnih upravičenih primerih se lahko organ izdajatelj odloči za odstopanje in podaljša obdobje veljavnosti. Po poteku tega roka mora vsaka oseba, ki ima overjeno kopijo, zaprositi organa izdajatelja za podaljšanje obdobja veljavnosti overjene kopije ali zaprositi za novo overjeno kopijo, da bi lahko še naprej uporabljala potrdilo za namene, določene v členu 63.

F. Obrazložitev vprašanj za predhodno odločanje

1. Prvo vprašanje za predhodno odločanje:

Izvirnik evropskega potrdila o dedovanju po izdaji ostane v hrambi pri organu izdajatelju. Prosilci prejmejo njegove overjene kopije, ki se izdajo na obrazcu V iz Priloge 5 k Izvedbeni uredbi. Na prvi strani tega obrazca je uvodna opomba, da overjene kopije tega potrdila veljajo do datuma, navedenega v ustreznem polju na koncu tega obrazca.

Predložitveno sodišče na podlagi besedila člena 70(3) Uredbe št. 650/2012 meni, da kopija evropskega potrdila o dedovanju načeloma učinkuje samo v navedenem obdobju veljavnosti [...] (ni prevedeno). Evropski zakonodajalec je očitno hotel zagotoviti, da organ izdajatelj ves čas ohranja nadzor nad potrdili o dedovanju, ki so v obtoku, tako, da se udeležencem pravnega prometa izdajajo samo overjene kopije z omejenim obdobjem veljavnosti. Z omejitvijo obdobja veljavnosti kopij naj bi se preprečilo, da bi bile v obtoku kopije, ki se več ne ujemajo s potrdilom o dedovanju, ki ga hrani organ izdajatelj, oziroma kopije, na katerih so navedena napačna dejstva, ali kopije, ki niso veljavne [...] (ni prevedeno).

Uredba št. 650/2012 v nobenem primeru ne predvideva kopije evropskega potrdila o dedovanju z neomejenim obdobjem veljavnosti, kot je bilo predloženo v obravnavanem primeru.

V sodni praksi se, kolikor je razvidno, doslej še ni obravnavalo vprašanja, kako izrecna navedba neomejenega obdobja veljavnosti vpliva na veljavnost kopije evropskega potrdila o dedovanju.

To, da organ izdajatelj odredi neomejeno veljavnost evropskega potrdila o dedovanju, bi bilo mogoče obravnavati kot dopusten poseben primer podaljšanja na podlagi člena 70(3) Uredbe št. 650/2012.

Na podlagi besedila te določbe bi bilo mogoče za tako listino šteti tudi, da ima omejeno veljavnost, ki je praviloma največ šest mesecev, pri čemer se v tem primeru postavi nadaljnje vprašanje, od katerega datuma bi bilo treba šteti ta rok.

Nazadnje pa bi bilo mogoče tudi, da kopija potrdila o dedovanju, ki je izdana za neomejeno obdobje, ne izpolnjuje zahtev iz člena 70(3) Uredbe št. 650/2012 in zaradi te napake sploh nima legitimacijskega učinka.

2. Drugo vprašanje za predhodno odločanje:

Evropsko potrdilo o dedovanju je v skladu s členom 63(1) Uredbe št. 650/2012 namenjeno dedičem, ki morajo v drugi državi članici dokazati svoj status ali uveljavljati svoje pravice kot dediči. Pristojni organ ga izda na zahtevo katere koli osebe iz člena 63(1) Uredbe.

V skladu s členom 69(1) in (2) Uredbe št. 650/2012 potrdilo o dedovanju učinkuje v vseh državah članicah, ne da bi bil za to potreben kakšen poseben postopek. Predpostavlja se, da potrdilo točno odraža elemente, ki so bili ugotovljeni po pravu, ki se uporablja za dedovanje, ali po katerem koli drugem pravu, ki se uporablja za posamezne elemente.

Za osebo, ki je v tem potrdilu navedena kot dedič, se zlasti predpostavlja, da ima status, naveden v potrdilu, in/ali pravice ali pooblastila, navedena v potrdilu, in da ni nobenih drugih pogojev in/ali omejitev v zvezi s temi pravicami ali pooblastili, razen tistih, ki so navedeni v potrdilu. V skladu z uvodno izjavo 71 Uredbe št. 650/2012 bi morale imeti potrdilo enake učinke v vseh državah članicah. Samo po sebi ne bi smelo biti izvršilni naslov, imeti pa bi morale dokazno moč, poleg tega bi se morale zanj predpostavljati, da točno odraža elemente, ki so bili ugotovljeni po pravu, ki se uporablja za dedovanje, ali po katerem koli drugem pravu, ki se uporablja za posamezne elemente.

V Uredbi št. 650/2012 ni izrecno določeno, ali lahko zahtevo za izdajo evropskega potrdila o dedovanju vložijo samo eden od več upravičenih dedičev in ali v tem primeru učinkuje samo za prosilca ali lahko svoj status v postopku s tem potrdilom dokazujejo tudi druge osebe, navedene v njem.

Stališče pravnih teoretikov je zaradi člena 65(1) Uredbe št. 650/2012 in glede na različne potrebe oseb, ki so upravičene vložiti zahtevo, da je zahtevo mogoče vložiti le samostojno.

Prevladujoče stališče pravnih teoretikov glede vprašanja, ali legitimacijski učinek potrdila velja tudi za katero koli drugo osebo, navedeno v potrdilu o dedovanju, in ne samo za prosilca, je, pa čeprav brez podrobne obrazložitve, da lahko vsaka oseba, ki je upravičena vložiti zahtevo (razen izvršitelj oporoke in upravitelj

zapuščine), vložijo zahtevo za samo eno potrdilo, ki potrjuje njen lastni status [...] (ni prevedeno). Sicer imajo lahko v skladu s členom 70 Uredbe št. 650/2012 tudi druge osebe, ki niso prosilci, upravičeni interes za izdajo kopije. Vendar kljub temu ni povsem jasno, ali za te druge osebe prav tako veljajo učinki v smislu člena 69(3) Uredbe št. 650/2012, tudi če niso same vložile zahteve za izdajo te kopije. Pri tem je treba opozoriti tudi na to, da osebe, ki niso bile prosilci, praviloma ne morejo biti udeležene v postopku izdaje.

3. Tretje vprašanje za predhodno odločanje:

Vprašanje, ali overjena kopija evropskega potrdila o dedovanju po izteku v njej navedenega datuma veljavnosti morda še učinkuje, je pomembno zlasti v primeru, v katerem se predloži veljavna kopija, vendar organ svojo odločitev, ki temelji na tej kopiji potrdila, sprejme po izteku njene veljavnosti, stranka, ki jo je predložila, pa ne more vplivati na trajanje odločanja.

V zvezi s tem se v pravni teoriji zastopa tako stališče, da za to, da ima evropsko potrdilo o dedovanju legitimacijski učinek, zadostuje, da je bila kopija še veljavna ob vložitvi zahteve, kot tudi nasprotno stališče, da mora biti veljavna tudi še ob izdaji odločbe organa. Obe stališči sta zastopani tudi v sodni praksi. Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) je doslej v treh odločitvah [...] (ni prevedeno) odločilo, da zadostuje, če je potrdilo veljavno ob vložitvi zahteve. Vse te odločitve so se nanašale na zemljiškoknjizne zadeve in jih je Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) utemeljilo s posebno postopkovno določbo avstrijskega zakona o zemljiški knjigi.

Kammergericht Berlin (višje deželno sodišče v Berlinu, Nemčija) [...] (ni prevedeno) pa je v Nemčiji nedavno presodilo, da mora biti potrdilo o dedovanju veljavno tudi še ob vpisu v zemljiško knjigo, ki temelji na njem. Če bi se na podlagi potrdil o dedovanju tudi še po datumu prenehanja njihove veljavnosti lahko opravljali vpisi v zemljiško knjigo, naj namen omejevanja veljavnosti kopij teh potrdil, ki je v tem, da organ izdajatelj opravlja nadzor, ne bi bil dosežen.

Ob teh različnih izhodiščnih stališčih se postavlja načelno vprašanje, ali je treba problem izteka veljavnosti overjene kopije potrdila o dedovanju med postopkom, ki je v teku, reševati samostojno znotraj prava Unije ali pa je treba to vprašanje presojati na podlagi nacionalnega prava sodišča, ki odloča o zadevi, če se z njegovo uporabo ne posega v polni učinek Uredbe.

4. [...] (ni prevedeno) (nacionalni postopek)

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče),

Dunaj, 27. maj 2020

[...] (ni prevedeno)